

Barbro Wallgren Hemlin "**Juridisk retorik live – brottmålsrättegången som undervisningsmaterial**"

Retorik handlar till stor del om verklighetsbeskrivning, om ”att övertyga någon att uppfatta verkligheten på ett bestämt sätt” (Heradstveit & Bjørge 1996:97). Sällan blir detta tydligare än i rättegångssalen där (något förenklat) någon står anklagad för ett brott och där det som hänt kommer att beskrivas på helt olika sätt – av en åklagare och en försvarare. I klassisk retorik beskrivs situationen ibland som en strid med ord på liv och död. I svenska domstolar går det lugnare till, men grundsituationen är densamma och detta gör förstås t.ex. brottmålsrättegången till ett helgjutet undervisnings- och analysmaterial.

Vid retorikkurserna på Göteborgs universitet samarbetar vi sedan många år tillbaka med Hovrätten för Västra Sverige och får i anslutning till undervisningen om de juridiska talen möjlighet att besöka en rättegång och även samtala om rättegången med någon eller några av rättens ledamöter efteråt. Besöket följs sedan upp vid ett seminarium där brottmålet och rättegången diskuteras och analyseras. Undervisningsmomentet är mycket populärt bland studenterna, som uppskattar att få se ”juridisk retorik live”. Med hjälp av det aktuella brottmålet kan verklighetsbeskrivning diskuteras t.ex. med avseende på statussystemet, stilläran, dispositionsläran, argumentationsanalysen samt förstås *actio*.

I föredraget kommer jag att närmare beskriva undervisningsmomentet och även ge konkreta exempel ur ett par av de rättegångar vi har arbetat med. Kanske kommer det att handla om skyddande av brottsling, kanske om försök till grovt bedrägeri eller kanske om däckstöld?